

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 8 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків

Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят з год. 5-ї пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиція місцева в Агенції Ліндонського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

До ситуації.

Чи знесуть язикові розпорядження, чи ні? Отсе питанє, котре вяже ся тісно з австро-угорскою угодою і теперішнім пересиленем. Супротив безвзглядної опозиції Німців в раді державній не мало правительство иньшого виходу, як зробити ужиток з §. 14. і справді носило ся з тою думкою. Коли-ж угорський президент міністрів поставив за перше услівє австро-угорської угоди скликанє ради державної, покликуючись на дотичну ухвалу угорського сойму, щоби угоду з Австрією заключити тільки в дорозі парламентарній, не остає австрійському правительству иньша евентуальність, як відкликати язикові розпорядження.

Правда, що Німці відступили-б тоді від безвзглядної обструкції, що в минувшій сесії спараліжувала всю силу ради державної. Праска Bohemia вже заповідає евентуальність ослабленя дотеперішньої безвзглядної обструкції німецьких націоналів. Орган праского німецького касина дає пізнати, що Німці, по знесеню язикових розпоряджень, відступлять від обструкції.

І німецьке католицьке сторонництво народне не мало-б тоді причини до жадних застережень супротив правительства, як оноді оголосило в Linzer Volksbl. що до язикових розпоряджень. Німці чекають тільки на сю хвилину, щоби могли назад завернути з того небезпечного, ба і невідгідного для них самих становиска, на яке попхнула їх завзята агітація Шенереріанів і безвзглядність гр. Баденього.

Але що скажуть на те Чехи? Як они приймуть вістку, що такий важний політичний здобуток виривають їм назад з рук? Голоси чеської праси остерігають заздальгидь правительство перед таким кроком, а

чеські послы заповідають вже тепер найскрайнішу опозицію на сей випадок. І так посол Сляма, як ми вже доносили про те, на вічу в Горжіцах сказав перед своїми виборцями, що чеські послы устроить таку опозицію, якої сьвіт не бачив! А що до міністра Кайцля, сказав він ось як: Не сумніваю ся, що Кайцль не дасть скривдити чеського народу. Єго уступленє з кабінету буде для нас знаком, що наступила для нас хвиля найзавзятішої борби. Але навіть на случай, як би Кайцль не хотів вицофати ся, як би вирік ся своїх переконань і завів наші надії, і тоді, без всякого взгляду на єго особу, мусіли би Чехи такому правительству виповісти борбу, так само рішучу, як кождому иньшому нашому ворогові.

Та коли-б дійсно можна вірити донесеням німецьких газет, то відай і прийде до того. Бо ось Grazer Tagblatt доносить з Відня, мов там уважають за певну річ, що язикові розпорядження будуть знесені ще перед новим скликанем ради державної, та що рівночасно з угодовими пропозиціями внесе правительство перед раду державну також і язиковий закон. По знесеню розпоряджень язикових Кайцль виступить з кабінету.

Що опозиція Чехів буде дійсно безвзглядна і при австро-угорській угоді може навіть посвятити одноцілість держави за для своїх національних виглядів, можемо вносити зі статі посла Странского, яку він помістив в Lidovuch Novinacsh. Одиноким виходом з теперішньої ситуації автор уважає розділ держави.

Коли гр. Тун — пише Странский — стоїть на тім становиску, що угода, як така, в інтересі великодержавного становиска і цілости держави доконче мусить відновити ся, так єго обовязком було вже давно оглянути ся за новою конституцією. Замість конферувати з ненаситними Німцями, повинен був радше поручити Штумерови,

щоби в австрійських регістратурах відшукав закони о коронних правах країв і їх соймів.

Нині мусить президент міністрів «іти до Будапешту» і там заключити з Уграми митовий і торговельний трактат, як би се була Німеччина або Франция. Тепер власне розірвуть господарску єдність і одноцілість держави і зложать на жертву удержаня теперішньої австрійської конституції. Що пропозиції Банфі-ого містять в собі знесенє великодержавного становиска держави, не може хіба бути жадного сумніву. Нині іде вправді лише о форму, а зміст угоди має бути ненарушений. Але в році 1903 прийде черга і на мериторичні претенсії Мадярів, а по господарським розділі наступить самостійність що до військовости і що до відносин з заграницею.

Як нині річи стоять, — виводить Странский дальше в своїй статі — думаємо, висказуючи впрочім тільки нашу особисту гадку, що державний розділ для нас Чехів під економічним взглядом приніс би далеко менше шкоди, ніж для Угрів та австрійських Німців; а під політичним взглядом хіба не маємо найменшої причини стеречи інтересів держави, єї цілости і внїшньої могутости з більшою ревностію, ніж сама корона і Німці і Мадяри і правительство гр. Туна.

Подібні голоси дають ся чути і в польській прасі: який іменно вплив роздвоєне держави мало би на економічні і політичні відносини Галичини. Економічні відносини нашого краю, говорить ся там, через заведенє митового кордону між Австрією а Угорщиною не потерпілиб нічо, противно зискалиб через наложене мита на угорську конкуренцію в рільничій продукції. А в політичних відносинах виїшла би та користь, що не треба би в теперішній ситуації уступати Німцям в імя ідеї єдности держави.

Ся згідність в поглядах чеської і польської праси що до австро-угорських відносин дає багато до думаня і вказує на те, що

За батькову вину.

Святочне дідове оповіданнє.

Написав Олександр Катренко.

(Дальше.)

І послідний, тогочасний, про коли розказую, Писарівський Дубина був уланським офіцером. Ремонтовав він, тоб то мав обовязок шкликувати ся скуповувати і постачати коний за для свого полку. Що року їздив він за ними і на Роменський ярмарок. Якось раз і загуляв він там. А таке звичайно що часу поводилось поміж їхнім братом. Ремонтарі з набитими кишеними військових грошей та синки московських дуків-купців і їх прикачки таке витворяли тоді у Ромнах, що ви тепер навряд чи й повірите. Іноді заводили ся межі собою у змаганню, хто кого у гульві переспорить, і у такім випадді не рідко рішали ся посліднього. Бувало у заморьському коштовному вині, шампанському, з дурного розуму, коний купали, що й хто під руку підвернуть ся били і трошили. Великі забійства робили. Не кажу вже про жидів; тих, не боячись нічого, без зазору, як собак, віша-

ли, стріляли й топили, а то й інчих. Цілі великі крамарні з дорогим крамом руйнували і все нищили. Та всього й не пересказати! І все те робило ся не за для чого иньшого, як тільки за для своєї божевільної потіхи. Себе, бач, показати: — «Ось я який є! Все мінї а нічого не коштує. Дивіть ся, люди добрі, й дивуйте ся, яка то з мене цяця!» Звичайно за всі такі вчинки марешті відплачували ся грїшми. Всї свої провини проти статутів ними покривали.

Ох, горе! Лаяли й доєї лають наших славетних братчиків Запорожців за їх гульню і вчинки, але куди їм, дітям того часу, до сих синів вже пізнійшого, розумнійшого, вченого часу! Що ті з своїми шерїтвасами медів, горілок і догтів проти цїх? Далеко їм, у всьому далеко. Але за що-ж їх так ганьблять? Коли-ж до них, паниці, гультяї, розбишаки й такі інчі ще й гидчі всякі прикладки прикладають й навіть інак їх і не називають, то як же цїх ваших, пани Москалі, іменувати?

Оттак, кажу, загуляв і наш пан ремонтар Дубина. Що він там виробляв, які чудасї витївав, про те годї розказувати! Який той і мозок у людий був, та й тепер є ще, що-б таке і вигадувати! Одно тільки скажу, що прогуляв він все й нарешті програв у карти московському купцеві й свій маєток, свою батьківщину, Пи-

сарівку. Всього рішив ся й себе занавести в Швидко після того судили його за дурно потрачені військові гроші. Осудили і поперли туди, де козам роги правлять, до Сибіру. Ледачому такому туди й дорога; і не жалко його. Що заробив, те й одержав. Там він і вмер. Купець же той, що негадаво й задарма зробив ся володарем такого добра, як коштовний писарівський маєток, хоч не хоч, а повинен був яким би то не було робом збути ся його. Він не мав власти, по московським статутам, володіти кріпаками. Через те приїхавши він і продав все першому, якого здивав, панови за що попало, що той йому дав.

Під цей саме час, як те вело ся у нас, нагодив ся до Бабів верхівень, з себе, сказати-б Бог знає який був той прибувший. Такий, що хто його знає, що воно й за людина; не вгадаєш! Обдріпаний, рудий, товстопикий, патлатий і вельми брудний, тільки що здоровий, але кінь під ним, не кінь а огир, так і басує, ще до того і узброєний добре, коштовною зброєю. Приїхав ото він, пристав до двору ніби коня погодувати, а сам тим часом прислухав ся, роздумав, що воно робить ся тут і не гавлячи ся довго, кинув ся мерщій й побіг до того купця. Що вони там і як, ніхто не чув й не знає, тільки виїшов він від нього господарем над дво-

будуча сесія ради державної може принести для Австрії великі несподіванки.

Д О П И С Ь.

Як Богдан Дідицький сьміє ся з Юл. Романчука?

Возьміть до рук книжочку «Общества ім. Качковського за липень 1898 р., чис. 172. В сій книжочці подиблете «фонетично-етимологічний розказ», а в тім розказі прочитаєте таке. Селянин — назв'їм его для короткості Панталеймоном — веде на ферії двох школярів: поповича Владимирка і селянську дитину, Іванка. По дорозі попасає в коршмі Молодятинській. Тут застає він двох других селян, а при шинквасі — професора, кандидата на університетську катедру. Професор, що в очах Панталеймона видає ся писарем з горальні, вишпуге жида-шинкаря за народні слова і записує їх собі в книжочку. Жид за два шістаки продає професорови два слова «чисто-руські»: пиндючити ся і момфа. Починаєсь на сю тему розговор між Панталеймоном, селянами і жидом, з котрого розговору виходить, що сей професор має обіцяну катедру на університеті, але під услівем, що потрафить «руський» язик так видосконалати, щоби в нїм не було ні одного московского слова. За те буде він відтак брати 3—4000 злр. річно. Сура, донька шинкаря, каже, що се «файн гешефт!», почім Панталеймон поучає селян, що тепер в шкільні читанки вводять ся самі «чудовищні» слова (як пиндючити ся і момфа), так, що він вже лучше «познає» московську книжку ніж руску, писану «новомодним язиком». — І письмо наше мають змінити — каже Панталеймон — а то на те, щоби ми не знали прочитати наших церковних книг, а ходили до костела і сьпівали «годзінки». Селяни-неуки, почувши таку лекцію з уст Пант., починають глузувати з професорів. Один з них бачив в своїм селі такого дурноватого професора, що ловив жаби і слїдив, як в них бє серце, а другий ходив по ночах з ліхтарнею в ліс, щоби ловити петлі. Сю учену розмову перебиває Сура, влетївши в хату з вістію, що оба паничі «повідкушували собі язики». Панталеймон вибігає з коршми і чує, як Владимирко кличе: «Ти проклятий москалю, кацапе! Ти нехтуєш рідну мову, твій батько бере московські рублі!», а Іванко знов собі: «Ти поганій Українче, самостійнику, хвонетику!» Панталеймон бере хлопців за шиворот і розброївши їх, осмотрив, чи цілі їх язики? «На славу Богу язики були цілі, а лише лица трохи поцарапані. То зміст першого уступу «фонетично-етимологіческого розказа» під заголовком: «язикова борба».

Другий уступ надписаний: «Як і чого мене потім Владимирко учив?» Від пригоди в Молодятинській коршмі минуло десять літ. Панталеймон находит ся на відкриттю читальні в Залужі. Там являє ся опять Владимирко, але вже не яко «самостійник і хвонетик», а «настоящий руский». З его усть падають вже ті звороти:

ром. Купив, бач, собі Баби. Сказати-б і охочих було чимало купців з наших таки людей, з Писарівців і плату добру наче давали, але все щось не лаштувало ся. Де не взяв ся, відкіля не з'явив ся цей пройдисвіт кацапуга й мало того, що перебив всїм, але ще і у одну мить сварганив.

Що воно, як свій свому, як свій свого! Велике це діло! Ох! яке велике, тільки правду треба сказати, хоч і з превеликим жалем — не у нас. Москалі, жида, Ляхи, Німці й всі-ж, всі так і держать ся один за одного; де треба підпирають дружка дружку, обороняють від кожного, за вуха тягнуть, витягають у люди хоч би якого нікчемного, аби, мовляв, свого. А Українці? Е, наші того й знати не хочуть. Наші знають кожний сам себе тільки; до другого йому й діла нема. «Бий ся, добивай ся сам!» — скаже ситий і вельможний землячок, коли обернеть ся до нього який, хоч і дотевний, але пригнічений злиднями, або й так нещастем, прохати помочі. Навіть нехай він втопить ся у лихови, то той тільки дивити-меться, гадаючи: — «А чи впливе, чи ні?» І так, аж поки побачить бульбашки, тоді скаже: — «Ач втопив ся!» —

«Здрастуйте Панталеймон Івановіч! Как проживаєт? Да, да! Ето вірно!» Він і держить лекцію о «єдинстві Руси, за котру всі присутні его обцілювали, а коли Панталеймон питає его, яким сьвітом він з «хвонетика» переминив ся в «настоящего», то сьвященик-сусїд каже: «Поки бил молодим хлопцем, то бил молодорусином і зачислял себе до фонетиків, а коли тепер єст старший віком, то належит до старорусинів і єст етимологом». Владимирко притакує сим словам, кажучи: «Да, дійствительно! С зрілим возрастом пришли і зріліє взгляди. Под впливїем науки і опыта развіялись ребяческия увлеченія. Коли я бил дитиною, то вірил в відьми, но як став зрілим чоловіком, то иначе задивляю ся на сьвіт. Давнійше, коли я бил хлопцем, бавили мене фонетика і українофільство, но тепер, где у мене більше науки і досьвіда, я стою таки за етимологію і за книжний язик».

З дальшої бесїди, яку веде Владимирко з селянами про українофільство, виходить:

1) Що простий нарід на Україні говорить так, як і простий нарід в Галичині, але по містах і пани вимовляють рускі слова з московска і з того виходить язик книжний або граматичний, спільний обом народам, Москалям і Українцям.

2) Що перед 100 літами появилась в Росії книжка для забави: «Енеїда» Котляревского, писана по «народному».

3) Що перед 50 роками Марк. Шашкевич і другі стали писати і нас на «простонародном» язичі.

4) Що в «простонародном» язичі Українці писали тільки повісти, стихи і театральні штуки для забави, а научні книжки писали лише на «общерусском» язичі.

5) Що такі «общерускі» книжки Українці вимовляють по свому а Москалі по свому. Сїй каже дело, а Українець діло, сей каже аріол, а Українець орел.

6) Що проте український язик відрізняє ся від московского лише виговором.

7) Що фонетику видумав Куліш на те, щоби Москалів навчити виговорювати слова по українськи.

8) Що у нас в Галичині непотрібно фонетики, бо в нас ніхто не виговорює обжеруского язика по московски.

9) Що Українці і Москалі мають себе за один нарід, і що в Галичині є лише пять-шість осіб, що хотїли би бути окремим народом.

10) Що іменно Поляки заходять ся коло того, щоби Українців зробити окремим народом.

11) Що Москаль, як се спостеріг, казав видавати книжки фонетикою, а тепер опять позволив фонетику в виданях для забави.

12) Що межі Українців вмїшали ся соціалїсти і нігілісти, що радї би Росію перевернути верх дном.

13) Що до Галичини впровадили фонетику Поляки перед двацять-трицять літами, щоби розбити Росію.

14) Що в нас фонетиками і українофілами

і піде собі з легкою душею. Через те всі інші народи, кого не возьми, до одного і могутійші і щасливіші від нас. Через те всі, хто хїба не захоче, гнїтуть нас, давлять, екубуть. По одинці скубуть і роблять з нами все, що їм тільки забажаєт ся. А потім ще і плачемо, скаржимо ся, дивуємо ся, що у нас нічого не виходить, винуватимо когось, і всіх, коли-ж самі і тільки самі одні й винні. І самих собі ми носимо всі свої невдачі, всі свої лиха. Ох, земляки, земляки і коли ви порозумїїшаєт? Час би вже здаєт ся і навчити ся дечому, осяк схаменутися і зробити ся чоловіками а не... та що! — Хотїв було виляти ся, але згадав, що виїде, наче об стїнку горохом. Вам лайка нічого. Ви до неї вже добре звикли. Не засвербить вона вас і не чухнете ся. Горе з вами, з вашою вдачою такою!.. Вік у ярмі киснути-мете, та ще то нічого, що сами, хай вам, але й дітям і онукам своїм не кращу долю готуєт!..

Дальше буде.

стали лише ті, що хотїли бути директорами, послами, канониками, єпископами і ті з сьвящеників, що хотїли одержати добрі парохії.

15) Що — конець-кінцем — родичами українофільства і фонетики суть: російска словесність(?), Поляки, соціалїсти, нігілісти і давнійші віденські міністри, що також піддержували фонетику.

Третий уступ «розказа» надписаний: «Мій розговор з ученими о фонетичі». Владимирко сходить ся опять з селянами. В розговорі беруть участь і Алексїй Антонович, професор гімназіяльний, що колись збирив слова у жида арендаря і Іванко, сьвященик вже, що колись бив ся з Владимирком в коршмі Молодятинській. З розговору сего виходить:

1) Що по фонетичі заведуть Поляки в школах польске абецадло, а відтак і польский язик.

2) Що через фонетику галицкі і буковинські Русини будуть відорвані від головного русского пня.

3) Що Барвінський, написавши в двох місяцях історію Руси, пописав в тій історії богато «брехні».

4) Що «брехнею» є, що нарід русско-український є «розличним» від Росиян, бо перед 100 літами наші предки називали ся Росиянами.

5) Що «брехнею» є, мов-то появленє «Енеїди» Котляревского було відродженем руско-української літератури, бо наші предки писали язиком, приближеним до церковного.

6) Що «брехнею» є, що наші українофіли пишуть живим русским язиком, бо в їх письмах повно слів видуманих, ними укованих, непонятних для народа, або таких, котрі піяки в нетверезім стані викрикують!

7) Що нам Русинам треба так писати, як пишуть Англичани, пишучи «mention» а виговорюючи «меншен».

8) Що фонетика оглупляє, а етимологія учить мислити.

9) Що фонетика відріже нас від «русского» кореня і ми «изсохнем» від глупоти.

10) Що для учеників гімназій і реальних шкіл фонетика меньше шкідлива, бо лише тупоумні ученики стануть фонетиками, а умнійші самі прийдуть до пізнання правди і навернуть ся на «чисто-руську» дорогу, читаючи книжки печатані в Росії, писані в половині українским, в половині велико-руским язиком.

11) Що ті умнійші легко можуть стати ся Москалями.

12) Що через фонетику молодше поколіє оглупіє або ополячить ся, читаючи польскі книжки задля недостатку фонетичних.

13) Що з всего того виходить проте наука, що селянам треба старати ся о викиненє фонетики.

Я подав до Вашої відомости зміст сеї розправки з книжочки «Общества ім. Качковського» длятого лише, щоби познакомити ширші круги з тою кретиною роботою, яку веде Богдан Андриєвич Дідицький яко голова сего «Общества» як-раз в хвили, коли враз з проф. Романчуком яко головою «Просьвіти» підписує пропамятне письмо до цїсаря з жалобами на угнет руского народу Поляками. Тут рїє Богдан Дідицький під нами московскою рийкою, негує окремішність нашого народу від московского, сьміє ся з українофільства і фонетики — а в пропамятнім письмі нарікає враз з Романчуком, що Поляки не узнають окремішности народу руского, а уважають его лише частиною народу польского. Чи се не іронія? Сам негує нашу окремішність, станувши на становиску московского обединителя, а тут в пропамятнім письмі плаче, що Поляки негують ся окремішність! Отсе, по моїй неміродатній гадці, плоди консолидації! Ми чудний народ! Нам плюють в лице, а ми їм подаємо руку до згоди! Сьвятоці наші зневажає такий дурисьвіт селянський, а Романчук кладе своє імя побіч сего Герострата. Наколи фонетика «оглупляє», то консолидація зробила вже декого на скрізь глупим.

Селюх.

Н О В И Н К И.

— **Архикнязь Франц Фердинанд д'Есте**, сподіваний наслідник престолу, прибув вчора вечером з Відня до Кракова і замешкав в Гранд-готелі. В его товаристві знаходяться два ад'ютанти і командант краківської залози. Архикнязь забавить в Кракові 3 дні і відбуде перегляд тамошньої залози.

— **3 уніятських буковинських кругів** доносять, що на Буковині показала ся тепер конечна потреба уніятської рускої бурси в Чернівцях, бо бурса «Народного Дому», получаючи субвенцію з православного релігійного фонду, уніятів приймати не може. Було би отже обовязком уніятського буковинського духовенства, зайняти ся тою справою і справді зачуваємо, що черновецькі пан-отці взяли сю справу в свої руки. Інституцією, котра удержувала би ту бурсу, було-б братство св. Тадея, основане в Чернівцях, котрому статуту позволяють удержати бурсу. На жаль однак справа забавила ся ізза злої господарки в тім братстві. Доки головою в тім братстві був п. Винницький, то був ще порядок; але від часу, коли тут господарить п. Лісінський, показують ся тут темні плями; іменно, як зачуваємо, мав п. Лісінський на власну руку роззичити маєток братства на дуже непевні векслі, а тепер і противить ся основанню бурси. Повинні отже всі добромислячі члени того братства взяти ся до санації відносин і повести братство в тім напрямі, щоби оно приносило хосен, а найліпшою до того нагодою будуть загальні збори братства, що відбудуть ся слідуячого місяця». — Від себе додамо, що є обовязком уніятів удержувати свою бурсу і тому можемо лиш горячо заохотити їх до тої справи, в котрій повинно взяти ініціативу уніятське духовенство цілої Буковини і надіємо ся, що если лиш найде ся добра воля, то і справу можна буде довести до кінця. Впрочім патріотичне почутє уніятського духовенства повинно бути запорукою, що оно на так важну для народу справу не забуде.

— **Кваліфікаційні іспити** кандидатів на учителів шкіл народних в Перемишлі розпочнуть ся дня 21-го вересня перед іспитуючою комісією в тамошній учительській женьській семінарії.

— **Конкурс** розписаний на пять місць в руськім дівочім інституті під управою сс. Василянок у Львові з фундації б. п. кардинала Сембратовича. Після фундаційного акту можуть старати ся о принятє дівчата-сироти руского обряду. Першеньство мають в першім ряді дві кандидатки-сироти з родини пок. кардинала, дальше дівчата-сироти по руских святихниках, а відтак сироти по святих Русинах. Поданя заосмотрені метрикою, посліднім шкільним свідощтвом, свідощтвом убожества і моральности треба вносити до дня 27. серпня с. р. до кураторії згаданої фундації при митрополичій капітулі у Львові.

— **Церковну крамницю** засновав в Девятниках о. Стеф. Донарович в лютім с. р., а чистий дохід з неї призначений на будову місцевої церкви. О. Донарович пильно тою справою займає ся і ревно трудить ся над помноженєм доходів, щоби тим способом улекшити громадянам видатки, коли приїде до будови нової церкви. Нині та крамниця має всякий потрібний товар, а дня 8. серпня поміщено в ній і трафіку за дозволом ц. к. Дирекції скарбу.

— **Віче в Отині**, заповіджене «Підгірською спілкою для торгівлі безрогами і худобою» на день 14-го серпня, не відбуло ся з причини слоти. Зате відбуде ся оно в неділю дня 28-го серпня о 2-ій годині по полудни на обійстю п. Томи Ковальського.

— **Аматорське представленє** устроює читальня в Павлові в суботу дня 27-го серпня. Відиграє ся штука «Тимко Капраль або Що нас губить».

— **Ц. к. красава Рада шкільна** ухвалила між иншими на засіданю з дня 22 серпня с. р.: 1) Затвердити вибір о. Ад. Василевського крилошанина і греко-кат. пароха св. Пятниць у Львові на заступника предсідателя окр. замської ради шкільної у Львові і 2) зорганізувати однокласову школу народну в Гутиску, бобрецького повіта, від 1-ого вересня 1898; 3) переіменити 5-кл. школу мужеску в Чорткові на 6-кл. від 1 вересня 1898; 4) переіменити 1-кл. школу в Кропивнику і Запитові на 2-кл. від 1 вересня 1898; 5) іменувати суплентами в середних школах: Ерн. Фарника, Ігн. Штайна, Петра Пасовича і Ігн. Круля в гімназії св. Анни в Кракові, Ів. Вітка, Евр. Грабовського і Ад. Засовського в III. гімназії в Кракові, д-ра Здисл. Криговського в школі реалій в Кракові, Ант. Сухенього в гімназії в Подгуржу, Володисл. Губриновича і Казим. Врублевського в гімназії Франц Йосифа у Львові,

Мих. Боярського і Володисл. Кухарського в V. гімн. у Львові, Іл. Тофана і Алекс. Яворського в висшій школі реалій у Львові, Йос. Прислопського в гімн. в Дрогобичі, Войт. Гадалу, Тад. Паздановського і Ів. Пальнера в гімназії в Яслі, Йос. Ожога в гімн. в Новім Санчі, Віт. Шрайбера в I. гімн. в Перемишлі, Ор. Гандяка і др. Вас. Щурата в II. гімн. в Перемишлі, Едм. Ценглевича в гімн. в Сяноці, Кар. Чайковського в гімн. в Станиславові, Ем. Терлецкого і Льва Гнатишака в гімн. в Тернополі, о. Ал. Налепу в гімн. в Тарнові, Ів. Каванну і Альфр. Стала в школі реалій в Тернополі.

— **Огонь**. В Плеснянах, пов. золочівського, вибух дня 19. с. м. огонь і знищив в протягу 2 годин майже ціле село, т. є. около 80 загород. Уратованю лише церков, двір, школу і 11 хат. Огонь повстав в наслідок неосторожности одної селянки, котра винесла недогашений попіл до обори. Ледво половина спалених домів була обезпечена, а збори зі жнив пішли з димом.

— **В Криници**, як доносять до польских часописий, ширить ся шкарлятина в страшній спосіб. Заряд здоровостний старав ся то затаїти перед кураційниками і доперва смерть одної молодой жінчини звернула увагу всіх на небезпечну слабість. В наслідок сего гості утікають громадно з Криници, хотий сезон ще не скінчив ся. Львівський театр, що давав там представлення через ціле літо, вертає в сім тижни до Львова.

— **Страшний злочин**. Перед кількома днями найдено в Гопові, повіта лєського, в поли трупа Михайла Рідоша, багатого господаря з того села. Труп мав на шиї сліди посторонка. Показало ся, що виновниками злочину була молода жінка Рідоша, з котрою він жив був доперва від 3 місяців, і єї любовник, 14-літній пастушок. Рідошова зізнала, що страшного злочину доконав єї любовник. Свій плян уложили они в двійку, іменно пастух мав намовити Рідоша, щоби ночував в поли при стирті свьіжо зібраного сїна і тоді в сні удусять его посторонком, котрий має принести Рідошова. І так стало ся. Коли Рідош заснув в поли під стиртою, він і она заложили єму на шию посторонком так легко, що не збудив ся, а потім з цілої сили затиснули около горла, тягнуци его по поли. Сей страшний злочин молодої жінки тим дивніший, що замордований Рідош був не лише багатий, але молодий і красний мушчина.

— **Динамітовий замах в Канаді**. Місто Stevenson в британській Колумбії, в північній Америці, мало що не стало жертвою нечуваного замаху. Хінці, котрим поліція позамикала дома гри, підложили великі динамітові набої під ратушу та иньші публичні і приватні будинки і хотїли їх о півночи висадити в воздух. Мала то бути пімста. На щастє один з Хінців, ведений мабуть докорами совісти, зголосив ся вечером до поліції і визнав все. Страшний катастрофі запобіжено завчасу. Поліція увязнила пятьох заговорників. Біле місцевоє населенє, довідавши ся о всім, попало в нечуване обуренє. Кинено поклик: «Линховати Моголів!», але поліція не допустила до самосуду. Більша часть замешкалих в Stevenson Хінців мусїла утікати з міста.

— **Трех гультайв** засїдає на днях перед звичайним трибуналом львівського карного суду на лаві обжалованих, а то молодий, але талановитий і звсїсний вже злодій, Маслянкевич, дальше 15-літний хлопець Фольманський і старший трохи Владика. Після акту обжалованя справа така. Перед кількома місяцями лучило ся, що молодий канторович Тиш, висланий з квотою 420 зр. для полагоди якоїсь канторової орудки, щез без слїду. Небавом найдено его неживого на улиці Вірменській, де відобрав собі жите, скочивши з другого поверха. З повіреної єму суми найдено при нїм лише 120 зр., проте зайшло підозрінє, що Тиша окрадено, і з тої причини він відобрав собі жите. Незадовго потім згадана повисне трійка, що засїдає на лаві обжалованих, хотїла змінити банкнот на 100 зр. Їх приарештовано, а що ні один з них не міг виказати ся, звідки взяли сотку, а в додатку довідано ся, що в дни самоубийства Тиша всі три мали з ним зносини, а навіть з ним сварили ся, повстало підозрінє, що то они обікрали Тиша. — Підчас розправ обжаловані випирають ся закидуваного їм вчинку, хоть многі свідки зізнають о них дуже некористно. Розправа треває дальше.

— **Нещасна пригода в Альпах**. Братя Бронислав і Андрий Котулі вибрали ся на днях на Geisterspitze в альпейській групі Ортлер. Щоби легке було їм спивати ся, звязали ся оба шнуром, однак в дорозі Бронислав Котуля упав в пропасть, заспану снігом і потягнув за собою Андрия. Той, видячи небезпечність, добув з ки-

шенї ніж і перетяв шнур. В сей спосіб уратував бодай собі жите, бо брат згинув в пропасти. Добуто его пізнійше неживого. Бронислав Котуля був пенсіонованим професором гімназіяльним і перебував від кількох літ постійно в Інсбруку. Передтим був якийсь час в Перемишлі.

— **Судьба засуджених на Сибір**. Російський пароход транспортвий «Ангора» відбував подорож з Тюменя до Томска на Сибірі. В своїх каютах віз він 500 засуджених, з котрих 31 задля нестачі воздуха удусило ся. Прочі майже всі тяжко занедужали. Заряджено слїдство.

— **3 дирекції залізниць державних**. Ч. 50496/V. Дня 13. серпня с. р. передано до прилюдного ужитку залізницю локальну Костелець-Тельц зі стациями і перестанками Костелець-Цейль, Сольовіц-Єзовіц, Тріш, Гедіц, Седлеїв, Милїборі Тельч. Стації отворено для руху загального (з виїмкою предметів вибухових), а перестанки Седлеїв і Милїбор для руху особового і обмеженого пакункового.

— **Померла**: Ольга Ярема, дочка о. Григория, катехита гімназії в Бродах, скоропостижно дня 21-го с. м., в 19-ім році жита.

Телеграми.

Відень, 24. серпня. Wien. Ztg. оповіщує: Міністер справедливости іменував пароха зі Стінки о. Евр. Филиповича першим капеляном мужеского закладу карного в Станиславові.

Відень, 24. серпня. Президент міністрів гр. Тун, а також міністер Кайцль і Бернрайтер, відїхали вчора до Будапешту, щоби дальше вести переговори в справі австро-угорської угоди.

Відень, 24. серпня. N. W. Tagblatt одержує повідомленє з Праги, що гр. Тун підчас міністеріальних нарад в Будапешті буде боронити не лише інтересів цілої монархії, але особливо і з найбільшою рішучістю інтересів австрійської половини держави. Коли єму не удасть ся зискати ліпших условій австро-угорської угоди, доручить цїсарєви свою димісію.

Відень, 24. серпня. Дневники виступають остро против угорського правительства, що хотїло би тепер загорнути всі користи, які узискало з Бадєнім і Біліньским під условєм, що яку Угорщина піднесе таку квоту, яку платить на спільні потреби держави. В теперішній ситуації хотїли би Мадяри задержати всі ті користи без жадного взаїмного тязару, а що найбільше, означенє квоти полишити Короні.

Прага, 24. серпня. На вчерашнім загальнім зібраню католицкого чеського віча говорив бернєнський єпископ Бавєр. Боронив в довгих виводах віроісповідної школи, кажучи між иньшим: Просто не можна представити собі справді образованого чоловіка, котрий не чув би потреби віроісповідної школи. Відтак промовив о. Сьвєжий, посол зі Шлеска, вказуючи на те, що думка католицизму становить головну звязь межи всіми славянськими народами Австрії. Опісля о. Шевчик з Моравії знов заступав ся за віроісповідною школою. В тім напрямі забрали слово ще дві панї. Відтак закрито збори. Нині буде віче радити дальше.

Прага, 24. серпня. Prager Abendblatt полемізує остро з виводами Странского в Lidov-их Novin-ax, кажучи: Справді встидно підготовляти для правительства в теперішній хвили ще нові трудности. Противно належить робити все, що тільки не зміняло би і не підносило певність у Мадярів.

Грац, 23. серпня. Slovenski Narod каже, що колиб знесено язикові розпорядженя, Словінці разом з иньшими Славянами, остали би вірні Чехам і перїшли би до опозиції.

Будапешт, 24. серпня. Magyar Ujszag, орган Банфіого, супротив міністеріальних конференцій, що нині мають розпочати ся в Будапешті, застерігає ся заявою, що угорське правительстро в справі митової і торговельної звязи не уступить ані на крок зі становиска, яке вказує єму закон. Статя кінчить ся запевненєм, що ані провізорія, ані митовий та торговельний союз не можуть бути полагождені на підставі §. 14.

в цілім того слова значіно успішне средство против хороби зубів і невральгії.

Ціна флакону 35 кр.

Головний склад в аптці

164 194-2

Альгофон,

Жигм. Ружера

під „Срібним Орлом“ у Львові.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1898.
(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
1:50	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7:30	" Зимної води від $\frac{8}{5}$ до $\frac{11}{5}$ влучно	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:40	" Янова	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:50	" Варшави	
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15	" Скольного від $\frac{10}{7}$ до $\frac{31}{8}$ вл.	
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	9:25	" Янова	
	9:05	" Кракова від $\frac{15}{6}$ до $\frac{15}{6}$ влучно	1:55	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:35	" Іцкан, Сучави	2:08	" з дв. Підзамче	
	10:45	" Ярослава, Любачева	9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
	1:01	" Янова	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	12:05	" Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в нед. і сьв.	
	1:40	" Скольного, Стрия (Гребенова в. $\frac{10}{7}$ до $\frac{31}{8}$)	2:15	" Брухович від $\frac{8}{5}$ до $\frac{21}{6}$ " "	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту) " "	
2:15	—	" Підволочиск (Києва, Одесси) на дв. Підз.	2:50	" Кракова (Відня, Берліна) " "	
2:30	—	" на дв. гол.	3:00	" Стрия, Скольного тільки від $\frac{1}{5}$ до $\frac{30}{9}$	
	5:00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.	3:11	" Янова	
	5:25	" на дв. гол.	3:16	" Зимної води тільки від $\frac{8}{5}$ до $\frac{11}{5}$ вл.	
	5:40	" Іцкан, Сучави	3:26	" Брухович	
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева	4:55	" Ярослава, Самбора через Перемішль	
Ніч			Ніч		
3:10	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3:30	" на дв. головний	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:10	" Кракова (Відня)	6:20	" Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в нед. і сьв.	
	7:57	" Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{16}{6}$ і від $\frac{16}{6}$ до $\frac{30}{9}$ щодень	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	8:12	" від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ вл. тільки в неділю і сьвята	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	8:31	" Брухович тільки від $\frac{8}{5}$ до $\frac{30}{9}$ і від $\frac{16}{6}$ до $\frac{11}{5}$	6:55	" Тернополя з двірця головного	
	—	" від $\frac{1}{2}$ до $\frac{15}{6}$ влучно	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
	8:53	" Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в будні дні	7:10	" Сокала, Рави рускої	
8:45	9:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	8:40	" Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{30}{9}$ і $\frac{15}{6}$ до $\frac{30}{9}$ вл.	
9:45	—	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	—	" щодень, від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ в нед. і сьвята	
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	12:15	" Скольного, Калуша, Борислава.	11:27	" з дв. Підзамче	

ЗМІТКА: Ігра нічя чеська ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскій рїзняеть ся від часу львівского о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейскього = 12 год. 26 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. вел. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперьяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Важне для родичів!

Прийме ся одного або двох учеників на мешканє з удержанєм. Добра опіка запевнена. Адреса: **Евстахій Данилюк** у Львові, ринок ч. 40. П. поверх.
РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., I. п.
приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах. 31-104
НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає наполе шанє.

Молодий здібний помічник

торговельний прийме місце під приступними услїями у Львові або на провінції.
Адрес: ул. Пекарска ч. 53.
Лаврів В.

ГАРМОНІОМ

до науки сьїву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.
За порукою дає на рати. Пропну жадати цїнника.
Іван Сливинський
фабрикант органів і гармоніом у Львові.
205 10—15

КАІНІТ.

З порученя Високого Соїму урядив Краєвий Заряд продажи соли

склади каїніту

в слїдуючих місцевостях: в Білій, Белзї, Бохні, Бродах, Бжеску, Березові, Ходорові, Хшанові, Дембіци, Горлицях, Грибові, Ярослави, Яслі, Яворові, Камінці Струмиловій, Кольбушовій, Кракові (Торговельний союз рільничих кружків ул. Піярска 4.), Кросні, Лимановій, Любачові, Львові (Торговельний союз для рільничих кружків і сїльских склепів ул. Паньска 22), Ланьцуті, Мельци, Мостисках, Мисленичах, Новім Сончи, Олещицях, Перемишлі, Радехові, Раві, Рогатині, Розвадові, Ряшеві, Самборі, Сендзішові, Сїнявій, Соколіві, Станиславові, Стрию, Тарноберегу, Тарнові, Вадовицях, Величці, Золочеві і Жидачеві.

Тї склади получені з краєвими заступництвами продажи соли і заосмотрені таблицями і краєвим гербом.

Склади обовязані продавати каїніт у всякій жаданій скількості, почавши від 1 сотн. метра і без всяких формальностей.

Вагонами доставляє каїніту без дочислюваня провізії краєве бюро спедиції соли і каїніту в Калуши.

Се бюро, а так само і Краєвий Заряд продажи соли у Львові подає на жаданє безплатно всякі виясненя, блянкети, карти замовлень і брошурку, обясняючу ужите каїніту. В тій брошурці подані також дати, з котрих кожний купуючий може без трудности сам обчислити, кїлько буде єго коштувати жаданий каїніт. Такі брошурки можна також дістати в кождім Виділі повітовім.

Краєвий Заряд продажи соли (при Виділі краєвим) у Львові.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамскої і для дїтїи у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсім Вл. Публику, що виробляє **ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЄ** власного винайденя, з всякого рода шкір, як: Обувє мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновленя і направи Кальші і Плащї кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовленя виконує в можливо як найкоротшїм часі. — Дякуючи за дотепершні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю в глибоким поважанєм

139 39—140

Іван Яримович.

Спеціалїст до направи кальшів і плащів кавчукових.

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кождий сезон

Магазин конфекції дамскої

поручає завсїгди наймоднїйші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднїйших материялів, дешевше ніж деінде. 151 45—47

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакованє і відсилка franco

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменьска ч. 2. Передплата на цїлий рік 3 зр., на шв року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.